

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/335/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2612212806
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lea Stovičková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2612212806.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Ley Stovičkovej a sudkýň JUDr. Ivety Jankovičovej a JUDr. Daši Kontríkovej v právnej veci navrhovateľa: Dopravný podnik Bratislava, a. s., so sídlom Bratislava, Olejkárska 1, IČO: 00 492 736, zastúpeného JUDr. Vladimírom Kánom, advokátom, so sídlom Advokátskej kancelárie ECKER - KÁN & partners, s. r. o. Bratislava, Námestie Martina Benku 9-C1, proti odporcovi: M. F., nar. X.XX.XXXX, bytom G. XXX, t. č. na neznámom mieste, zastúpenému súdom ustanovenou opatrovníčkou S. G., súdnou tajomníčkou Okresného súdu Senica, o zaplatenie 50,70 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Senica z 30. mája 2013 č. k. 4C/15/2013-31, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Odporcovi **n e p r i z n á v a** náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa rozsudkom napadnutým odvolaním návrh navrhovateľa zamietol a odporcovi nepriznal náhradu trov konania.

Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 760 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a § 11 ods. 1 písm. d) a § 14 zákona č. 168/1996 Zb. o cestnej doprave v znení účinnom od 15.6.2011 do 29.2.2012 (ďalej len „zákon o cestnej doprave“) a ustanoveniami § 101 a § 108 OZ a tým, že nárok navrhovateľa je premlčaný. Vychádzal zo zisteného skutkového stavu, z ktorého vyplynulo, že odporca cestoval 6.10.2011 v dopravnom prostriedku navrhovateľa bez platného cestovného lístka, bol zastihnutý prepravným kontrolórom a na jeho výzvu odmietol zaplatiť základné cestovné, platné v tom čase, v sume 0,70 eur a úhradu pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom v sume 50 eur a zohľadnil námietku premlčania uplatnenú odporcom. Dospel k záveru, že jednoročná premlčacia doba, v ktorej sa premlčujú nároky z prepravy (§ 108 Občianskeho zákonníka) začala v predmetnom prípade plynúť v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Odporca cestoval v dopravnom prostriedku navrhovateľa bez platného cestovného lístka 6.10.2011, čím navrhovateľovi vznikla možnosť podať týmto okamihom žalobu na súd pre porušenie prepravného poriadku. Navrhovateľ svoje právo uplatnil až podaním návrhu na vydanie platobného rozkazu na súd 11.12.2012. Plynutie premlčacej doby v predmetnom prípade začalo dňom 6.10.2011 a skončilo sa dňom 6.10.2012. Vzhľadom k tomu, že opatrovníčka odporcu v konaní namietla premlčanie práva a v danom prípade sa nejedná o nárok na náhradu škody, ale o sankciu, so zánikom práva na zaplatenie prepravného zaniká aj právo na vymáhanie tejto sankcie. I keď právo navrhovateľa na zaplatenie dlhu odporcom premlčaním nezaniklo, súd mu toto právo s poukazom na vznesenú námietku premlčania zo strany opatrovníčky odporcu nemohol v súdnom konaní priznať. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) a úspešnému odporcovi v konaní nepriznal náhradu trov konania, pretože mu žiadne trov nevznikli a ani náhradu trov konania nežiadal.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie navrhovateľ, ktorý navrhol zrušenie rozsudku a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uplatnil si právo na náhradu trov konania. Podľa odvolateľa, súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil v zmysle § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p. tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Argumentoval tým, že povinnosť odporcu zaplatiť navrhovateľovi úhradu vznikla v zmysle § 12 ods. 2 písm. b), § 14 ods. 1 písm. d) a § 17 ods. 2 zákona č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave a táto úhrada za nepreukázanie sa cestovným lístkom nepatrí medzi práva z prepravy v zmysle § 760 Občianskeho zákonníka. Občiansky zákonník stojí na princípe premlčania so všeobecnou premlčacou dobou. Uvedená doba sa použije všade tam, kde pre jednotlivé práva nie je Občianskym zákonníkom alebo iným predpisom ustanovená premlčacia doba. Keďže zákon o cestnej doprave neustanovuje premlčaciu dobu za zaplatenie úhrady pri cestovaní bez cestovného lístka, je namieste použiť ustanovenie § 101 OZ, t. j. pohľadávka vo výške 50,70 eur nebola v čase podania návrhu na vydanie platobného rozkazu premlčaná.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadril.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O. s. p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O. s. p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O. s. p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O. s. p.), a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. d/ a f/ O. s. p.), preskúmal rozhodnutie v rozsahu a dôvodoch odvolania (§ 212 ods. 1 O. s. p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) a dospel k záveru, že rozsudok prvostupňového súdu je vecne správny.

Predmetom konania je zaplatenie 50,70 eur s príslušenstvom titulom cestovného a úhrady pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom.

Navrhovateľ si návrhom na začatie konania, doručeným súdu 11.12.2012, uplatnil, zaplatenie cestovného vo výške 0,70 eur, úhrady pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom vo výške 50 eur a náhradu trov konania v sume 103,74 eur z dôvodu, že odporca cestoval v dopravnom prostriedku navrhovateľa bez platného cestovného lístka.

Súd prvého stupňa vo veci vydal 13.12.2012 platobný rozkaz sp. zn. 4 Ro/332/2012, ktorým uložil odporcovi zaplatiť sumu 50,70 eur, náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 87,24 eur a iné trovy konania vo výške 16,50 eur. Platobný rozkaz sa však odporcovi nepodarilo doručiť do vlastných rúk, nakoľko sa odporca zdržiava na neznámom mieste, preto ho súd prvého stupňa v zmysle § 173 ods. 2 O. s. p. zrušil a odporcovi na ochranu jeho záujmov v zmysle § 29 Občianskeho zákonníka ustanovil opatrovníčku Vieru Kesslovú, súdnu tajomníčku Okresného súdu Senica.

Opatrovníčka odporcu vzniesla námietku premlčania nároku navrhovateľa uplatneného v tomto konaní.

Z hlásenia o porušení tarifných a prepravných podmienok variabilný symbol 1141252 zo 6.10.2011 vyplýva, že odporca 6.10.2011 cestoval v dopravnom prostriedku navrhovateľa bez platného cestovného lístka na linke č. 67, č. voza 3513/2. Za porušenie tarifno - prepravných podmienok - cestovanie bez cestovného lístka, mu bola uložená povinnosť uhradiť cestové vo výške 0,70 eur a postih vo výške 50 eur. Tie však na výzvu prepravného kontrolóra odmietol zaplatiť.

Z Pokusu o zmier z 15.12.2011 vyplýva, že navrhovateľ vyzval odporcu na uhradenie dlžnej sumy vo výške 51,70 eur z titulu nezaplateného cestovného vo výške 0,70 eur, poštovného vo výške 1 eur a úhrady vo výške 50 eur.

Podľa § 760 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), zmluvou o preprave osôb vzniká cestujúcemu, ktorý za určené cestovné použije dopravný prostriedok, právo, aby ho dopravca prepravil do miesta určenia riadne a včas.

Podľa § 11 ods. 1 písm. d) Zákona č. 168/1996 Zb. o cestnej doprave v znení účinnom od 15.6.2011 do 29.2.2012 (ďalej len zákon o cestnej doprave), cestujúci je povinný zaplatiť cestovné a na výzvu vodiča alebo iného člena osádky autobusu, alebo revízora sa preukázať platným cestovným lístkom a zaplatiť úhradu (§ 14 ods. 3), ak sa pri kontrole nemôže preukázať platným cestovným lístkom alebo osobnými údajmi potrebnými na vymáhanie cestovného v rozsahu meno a priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, adresa trvalého bydliska, číslo občianskeho preukazu (cestovného pasu prípadne iného dokladu totožnosti), v prípade nepĺnoletého cestujúceho meno a priezvisko zákonného zástupcu, ako aj ďalšie úhrady podľa tarify za poškodenie alebo za znečistenie autobusu.

Podľa § 14 ods. 2 zákona o cestnej doprave, úhrada pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom [§ 9 písm. b)] je dvadsaťnásobok základného cestovného bez príplatkov a zliav; v mestskej autobusovej doprave ju do stonásobku základného cestovného bez príplatkov a zliav určí dopravca v prepravnom poriadku.

Podľa § 101 OZ, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 108 OZ, práva z prepravy sa premlčujú za jeden rok s výnimkou práv na náhradu škody pri preprave osôb.

Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého nárok (súdnu vymáhateľnosť) možno odvrátiť námietkou premlčania. Je to uplynutie času určeného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, že by právo bolo bývalo vykonané, v dôsledku čoho môže povinný subjekt čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania. Použitie tejto námietky má za následok zánik nároku pariaceho k obsahu práva, t. j. zánik jeho súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho premlčané právo nemožno oprávnenému súdne priznať. Premlčaním právo nezaniká, iba sa oslabuje a trvá ďalej vo forme naturálneho záväzku, čo znamená, že jeho uplatniteľnosť je obmedzená na dobrovoľné splnenie zo strany povinného subjektu. Občiansky zákonník stojí na princípe premlčania so všeobecnou trojročnou premlčacou dobou. Uvedená doba sa použije všade tam, kde pre jednotlivé práva nie je Občianskym zákonníkom ustanovená osobitná premlčacia doba. Pri právach z prepravy sa však použije osobitná premlčacia doba, ktorá je jednoročná. Táto jednoročná premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Právo môže byť vykonané prvý raz, keď vznikne možnosť podať na jeho základe žalobu, teda keď je actio nata. Tento okamih je daný objektívne a nezávisle na subjektívnej okolnosti (napr. na tom, že oprávnený nevedel o svojom práve).

Súd prvého stupňa z vykonaného dokazovania a zisteného stavu veci, s poukazom na námietku premlčania vznesenú opatrovníčkou odporcu, vyvodil ten právny záver, že nárok navrhovateľa uplatnený v tomto konaní je premlčaný. S týmto záverom súdu prvého stupňa sa stotožňuje aj odvolací súd.

Odporca cestoval 6.10.2011 v dopravnom prostriedku navrhovateľa bez platného cestovného lístka, bol zastihnutý prepravným kontrolórom a na jeho výzvu odmietol zaplatiť základné cestovné, platné v tom čase, v sume 0,70 eur a úhradu pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom v sume 50 eur. Na pojednávaní 30.5.2013 opatrovníčka odporcu vzniesla námietku premlčania.

Jednoročná premlčacia doba, v ktorej sa premlčujú nároky z prepravy (§ 108 Občianskeho zákonníka), začala v predmetnom prípade plynúť v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Odporca cestoval v dopravnom prostriedku navrhovateľa bez platného cestovného lístka 6.10.2011, čím navrhovateľovi vznikla možnosť podať týmto okamihom žalobu na súd pre porušenie prepravného poriadku. Navrhovateľ svoje právo uplatnil až podaním návrhu na vydanie

platobného rozkazu na súd 11.12.2012. Plynutie premlčacej doby v predmetnom prípade začalo dňom 6.10.2011 a skončilo sa dňom 6.10.2012. Vzhľadom k tomu, že opatrovníčka odporcu v konaní namietla premlčanie práva a v danom prípade sa nejedná o nárok na náhradu škody, ale o sankciu, so zánikom práva na zaplatenie prepravného zaniká aj právo na vymáhanie tejto sankcie. I keď právo navrhovateľa na zaplatenie dlhu odporcom premlčaním nezaniklo, súd mu toto právo s poukazom na vznesenú námietku premlčania zo strany opatrovníčky odporcu nemohol v súdnom konaní priznať. Pokiaľ súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa, postupoval správne.

Odvolací súd nepovažoval za dôvodnú námietku navrhovateľa, že pri cestovaní bez cestovného lístka je namieste použiť § 101 Občianskeho zákonníka o všeobecnej premlčacej dobe. Nárok na zaplatenie úhrady pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom totiž nemôže vzniknúť samostatne a oddelene len na základe zákona č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave, ale len spolu s nárokom na zaplatenie cestovného. Obidva nároky tak vznikajú súčasne a výlučne zo zmluvy o preprave osôb v MHD, resp. z jej porušenia. U obidvoch nárokov sa preto dĺžka premlčacej doby nepochybne riadi ustanovením § 108 Občianskeho zákonníka, t. j. je jednoročná. Na základe uvedeného je mylnou domnienka navrhovateľa, vyjadrená v odvolaní, že jeho nárok voči odporcovi na úhradu za nepreukázanie sa platným cestovným lístkom vo výške 50 eur nebol v čase podania návrhu na začatie konania premlčaným.

Podľa § 224 ods. 1 O. s. p. ustanovenia o trovách konania pred súdom prvého stupňa platia i pre odvolacie konanie.

Podľa § 142 ods. 1 O. s. p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Odvolací súd postupujúc podľa § 219 O. s. p. potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa z dôvodu vecnej správnosti. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v zmysle § 142 ods. 1 O. s. p. a úspešnému odporcovi v odvolacom konaní nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko si ich náhradu v zmysle § 151 ods. 1 O. s. p. neuplatnil.

Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trnave pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.